

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Karácsony.

A második karácsony érkezett, a melyet fegyverbe vártunk. A háboru karácsonya ez is, de mennyivel szebb és boldogabb, mint az előbbi volt... Akkor az orosz áradat itt verte a magyar kaput, a határokon sokszoros túlerővel szemben véreztek honvédeink. Nehéz karácsony volt, sokat szenvedtünk és sok szomorúság borult fölénk.

Mennyivel bensőségesebb, nyugodtabb a győzők karácsonya, mint az aggódóké, a féltőké volt? Mily szép az idej, mikor oly csodálatosan eggyé olvadtan állanak kicsinyek és nagyok a nemzet ezernyi karácsonyfája alatt. A mikor a nemzet ezreinek nincs ma egyéb céljuk, csak hogy a katonák karácsonya legyen mennél szebb; mindent csak a katonáknak, mindent csak a katonákért.

És kigyulnak a diszes, hatalmas fenyőfák, illatosan, ragyogón a betegágyak mellé tűzött fenyőágak, fölzeng megannyi áhitatos karácsonyi ének: szokatlan fényvel ünnepelnek kórházak, családok. Szeretettel összeállított csomagok százazreit viszik a lövészárkok felé... végig az egész megrezzent világon ez ünnep hangulatában keresnek pillanatnyi feledést vérbe fulladt milliók.

Ó, mert nincs ennél a karácsonynál szomorubb. Hiába minden ünneplés, dal, ajándék: ezeken át és ezeken túl ott a retentő kérdés: Uram meddig kell még gyűlölnünk egymást, a kiket szeretni, megérteni, összetartani rendeltél a földre?... Meddig kell még szeretteink küzdelmeit fojtott lélekkel kívárnunk és nem köszönhetni boldog örömmel a te csodaszép reggeleidet?

De a vér és a könny nem fojthatja el a bizalmat és a reménységet, a mellyel a jövő elé nézünk és a mely egyre erősebb bennünk. Számadást készítvén az év mérlegéről, csupa jó tételt találunk, meglepetéseket, örömeiket és sikereket, amelyek elvették tőlünk a gondok keserűségét. Megerősödtünk ebben az évben, felülkerekedtünk, magunkhoz kötöttük a szerencsét, amely sokáig távol volt tőlünk.

Karácsony napján előre nézván a jövőbe is, megkésztjük annak is a mérlegét. A háboru után béke következik, a harcoló emberek majd egyszer hazatérnek és a nemzetek új sorsokat irnak a történelembe. Azt hisszük, ez az utolsó karácsony, a melyben nem lehetünk mindnyájan testvérek, akik emberek vagyunk. Az enyhülés karácsonya ez; a vége felé járó háboru utolsó lélekzeteit érezzük, a végső erőlködéseket, amelyek med-

dön pattognak le a mi ércfalainkról. Ez a karácsony még a fegyverek karácsonya s talán evvel is gyorsul a tempó, amellyel a háboru a béke felé vágat. Fájnak ezek a nehéz napok, amelyeket csak itthon ünneplünk és amelyeket fiaink idegölő figyelemben és még a karácsony napjain is részen állva élnek át.

Ünnep van, karácsony van. És a béke szent ünnepén is dörög az ágyu valahol messze. Mikor a nagy Titok éjjelén az ünnepélyes komoly csendben elhallatszik hozzánk az ágyuk hangja, gondoljunk Őreájuk és fájjon

nekünk a csillogó karácsonyfáink alatt a bénák serege. De nem szabad megkönnyeznünk ezt a sok megtépett fiatal életet, ezeket a részben gyötrelmes, részben többé soha jóvá nem tehető sebeket; mert nem a máért, hanem egy mindennél dicsőségesebb holnapért harcoltak, szenvedtek ők. Ezért kell nekünk mindannyiunknak ma mosolygó szájjal köszönteni jövendőnk lelkes vértanúit, magunkba zárva mélyen minden föltörékvő, hangtalan sóhajt. Karácsony van, ünnep van, itt a Megváltó, minden mást tegyünk el holnapra, testvéreim.

„Békesség a jóakaratu embereknek.”

Irta: Szabó Sándor.

Napokkal ezelőtt künt jártam a herceg-erdőben. Gyönyörű délután volt. Olyan kék ég, napsütés és enyhe levegő, mintha nem is karácsony felé járnánk, hanem „vén asszonyok nyara” lenne. A kis pókok is úgy látszik ezt gondolták, mert hosszú selyemszálakon vígan léghajóztak s szinte fátóiba burkolták a pókokat. A fiatal fenyvesben barangolva, felmentem egy kis sziklás dombra, hogy gyönyörködjem a naplementében. Valóban csodás volt. A felhők izzó szivárványos színekben ragyogtak s a lehanyatló nap oly pazarul szórta aranyos bimbóit, hogy még az én kopott ruhámnak is jutott belőle. Mosolyogva néztem végig magamon: No lám — gondoltam, — olyan vagyok mint a mesebeli pászterfiu, kinek szegényes ködmöne, míg a templomban imádkozott, átváltozott aranyhimes biborpalásttá. Hát még az erdő milyen csodás lett! A fenyők keskeny levelei ércesen fénylettek, a sok selymes pókháló, mint a karácsonyfa aranyszálai csillogtak, a gyantás rügyek szinte égtek a piros sugárban, mint megannyi gyertyácskák. S az egyébként is oly szép környék az opálos alkonyatban olyan idegenszerűvé, szinte tündériessé vált a fény játékában, mintha most először látnák csodálkozó szemeim. Mintha meg akarna ismétlődni a régi legenda a karácsonyi erdőről.

A legenda szerint messze északon Göinge vadonjában tanyáztak a rablók, s a társadalom száműzöttjei, megfosztva minden emberi szeretettől. De karácsony éjjelén mennyei fény derítette fel a sötétséget, a Paradicsom kertté vált rengeteg titokzatos mélyén angyalének csendült s az Ur maga vigasztalta a nyomorultakat. Egyszer azonban az egyik hitetlen durva szítokra fakadt s ütésre emelt botjával elriasztotta az égi vendégeket. Az emberi szív fagyától vad téli éj borult az erdőre. Többé sohasem ismétlődött a karácsonyi csoda, csupán egyetlen ezüsthéj szirma virág emeli fel arcocskáját a hó fölé, dacolva a téli zordsággal s ez a karácsony rózsája.

Szegény, kietlen föld, de nagy pusztaság is vagy te, még a nyár pompájában is, mert a szeretetnek csak halovány, gyenge virága nyílik rajtad. Azt is milyen gyakran beborítja a hó. S ha valamikor úgy most megsóhajtjuk a szeretetből való „Isten országát”, mely az apostol szerint „gaudium et pax — béke és öröm.” De hol van ez

most? Volt-e egyáltalában? A könnytől és vértől ázott földön volt-e Éden s aranykor, mely az ártatlanság kora volt?

Aurea prima sata est aetas quae vindice nullo
Sponte sua sine lege fidem, rectumque colebat.
Poena metusque aberant.....

Első volt az aranykor, mely nem látta fenyítőt,
Törvények nélkül, szabadon volt jó, igaz és hű.
Távol esett féltés s lakolás.....

Mikor az erdőszélen, a virágos réten ártatlan emberek járnak s kart karba fűzve, koszorúval fejükön, fénylő szemekkel, dalolnak az örök szerelemről. Gyermekek táncolnak, karban s fehér-piros testük úgy virul a napon, mint a hamvas gyümölcs az ágon. Nincs harcra hívó kürt, sem kard és fegyverek, sem várakat nem öveznek bástyák. „Béke között tölté a nép gond nélküli éltét.” (Ovidius)

Tudjuk, hogy ez álmodozásainkban a „boldogság uszóságige.” Igazán eluszik. Nagyon jól megtapasztaltuk, hogy a mi világunk más berendezésű. De akkor hol van a világnak a karácsonyi ajándéka? Hol van a megjövendőlt messiási kor, mellyel a próféták vigasztalták az Édent visszasíró embert? Mi valósult meg akkor Izaías uj, szebb világából? „Örvendeni fog a pusztaság és uttalan, örvendez a kietlen s kivirágzik, mint a lilium. Vigadván, dicséretet mond... mert kiseded született nekünk, ki hivatik Béke Fejedelmének... igazságban ítéli a szegényt. Akkor a farkas bárányal fog lakni és a párduc gödölyével együtt fekszik, borju, oroszlán, juh együtt lesznek s a kis gyermek legelteti őket... A kardból sarlót s a fegyverekből ekevasat vernek... Nem ártnak és nem öldökölnek az én szent hegyemen, mert betelt a föld az Ur ismeretével, mint a tenger elborító vizeivel!”

Igaz, hogy ama első karácsonykor zárva volt Janus temploma, mely világkékét jelentett. De azóta sem. Igaz, hogy minden évben legalább ezen az egy napon elesitult a küzdés zaja s a béke csendje ülte meg a földet s lelkeket. Legalább erre az egy napra virágba borult az emberek érzelem-erdeje, a szeretei virága kinyílt s akart juttatni illatból, melegből másnak is. De most ez a jóindulat ugyancsak nem nagyon árasztja a meleget. Mi enyhitheti a ráncszakadt borzalmakat, nyomort és vesztéseket? Ki látja be, hogy elközelt az

Isten országa s ki ismeri fel, hogy közöttünk lakozik?

A Messiás országa nem e világból való. Míg e világban élünk, nem élünk Paradicsomban. Nem is a végleges boldogságot hozta nekünk az első karácsony, hanem közel hozta az Istent, s az emberiség homályos vágyát a végtelen után epedéssé fokozta s megindította az *isteniülés* folyamatát. Bizonyára óriásit lendített a világ sorján társadalmilag és kulturában is — csak hasonlítsuk az ókor embertömegeit a keresztény népek családjaihoz, — s a keresztény kultúra soha nem stagnáló folyton előretörő áramlatait a régiek holtpontra jutott kulturáihoz, — de arról tegyünk le, hogy megszüntessünk minden keserves ellentétet, nyomort és szenvedést és hogy ez örök béke honává avassuk a földet. De mindenestre dolgoznunk kell a Megváltó tanai szerint ama jobb és szebb világ kialakításán és megvalósításán, mely emberhez méltóbb, s Isten gondolataihoz is közelebb van. A világot nem hat nap alatt teremtette az Ur, hanem korszakok alatt, átadta az evolúció, a fejlődés alakító törvényének. Az emberiség életfejlődése, haladása sem egyszerre történik, hanem átvezet nagy megrendüléseken, katasztrófákon. Azonban a helyes fejlődés és az új világ megvalósulása feltételekhez van szabva. Az anyagi világ fejlődése kérelhetetlen természeti törvények szerint megy végbe, de az emberiségét Isten az emberi szellem közreműködésével viszi véghez. Ő élénk adta az irányelveket, illetve feltételeket, de az emberi szabadakarat neglialhatja, eltérhet tőle, sőt ellene dolgozhat. De ő maga keserül meg.

Ez a feltétel, az új, szebb, jobb világ alakulásának feltétele meg van lizaiánál is: akkor köszönt be ama békekor, ha „*betelik a föld az Ur ismeretével.*” A karácsonyi angyalének is így szól: Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis, vagyis adjon a föld először dicsőséget Istennek; másodsor legyen „jóakaratu” az ember, majd akkor lesz béke a földön. S meg van-e ez a conditio sine qua non a mi korunkban? Sokan csodálkoznak, hogy a XX. században ilyen háboru dühöng, hogy a kulturemberből vérengző vad lesz. Én ugyan egy cseppet sem csodálkozom! Legyünk őszinték. A kultura alatt, a békeidőben is ott lappangott az állat az emberben s ugyancsak kimutatta őszitneit s éles fogait. S akárhogyan mondják is, hogy a béke ideje kedves emlék, Isten ments, hogy ugy jöjjön vissza, amilyen volt s hogy ott folytassuk a komédiát, ahol belecsapott szinpadí kulisszáink közé a háboru viharja. S miért zugalódnak Isten ellen, hogy ránk engedte e vihart? Hát mi az a XX. század? Miért kimélte volna ezt? Mennyivel jobb a mi korunk a régiéknél? — Nézzük, meg van-e a mai korban az a nagy egységesítő elv, a vallásosság, mely a nyelvileg, történelmileg, érzésileg, sőt érdekeleg széthúzó világot egy nagy közösségbe fogná össze? Nem is merek szólni a hit egységéről a felekezetiileg szétszaggatott Európában, — de csak az Istenben való hitről. Atjárja-e a nemzeteket ez a mély Istenben való hit s nyújt-e ez nekik közös alapot? Nemde mélyebb szakadás, meghasonlás és harc nincs sehol, mint a hívő és hitetlen tábor között?

Vajjon mennyivel nagyobb a testvéresülési szellem? Kötik-e idealisabb s erősebb kötelek embert emberhez? Vajjon meg van-e a törekvés, mely ki akarja terjeszteni a jogokat s méltóbb, türelhetőbb élethez akarja juttatni az alsóbb néprétegeket?

Nézzünk végig az egyeseken, nemde a háborunak meg van minden titkos rugója és föltétele bennök? A harag, gyűlölet, önzés, kapzsiság, kizsákmányolás, szerzés vágya uralja az egyeseket. S mily nagy a gazdasági egyenlőtlenség. Egyik oldalon az óriási vagyon felhalmozódása, a másikon a nyomor. S ráadásul részvétlenség, kegyetlenség, jégszivűség a világ nyomora iránt. Hány olyan Krisztusi ember van, mint az Erdély püspöke, aki ezt mondta a névnap gratulálóknak: hogy lehetnék boldog, mikor annyi testvérem nyomorog!!

A nemzetek ép ilyenek: gyarmatszerzési láz, terjeszkedési vágy, nagyravágyás, hatalmi örület sarkantyuzza őket. Hát lehet ilyenek között béke? Hol van itt az a „jóakaratu”, mely a béke feltétele?

De hát csakugyan ily vigasztalan a lát-határ? Vagy derül már? Csillan-e fel jobb jövő reménye? Igen, még a háboru vérpáráján keresztül is meg kell látnunk némi „jóakaratu”, jobbra való törekvést. Igazán csak a legfontosabbakra hívom fel a figyelmet. Első a béke gondolata, melynek érdekében két gyönyörű beszéd hangzott el parlamentünkben. A régi, rideg kegyetlenség meztelen kardot dobott a mérlegre s felkiáltott: „Vae victis!” — Itt micsoda fenséges önuralom, mely a *majdnem győztes félnek* ajkára adja a béke szavát. Milyen nobilis mozdulat, mikor az erősebb visszatartja kardját s helyette jobbot akar nyújtani. A gladiator a legyűrt félnek „recipe ferrum”-ot mondott s kegyetlen kegyelem-dőlést adott; a lovagnak elég az erkölcsi diadal: a támadó visszaverése s a gonosz megbüntetése. Ilyen lovagias szellem hatja át eme szavakat: „... a háborut nem vesszük tovább sportszerű kedvtelésből, sem ambíciókból. Nem vesszük tovább saját eddigi sikereinktől megrészegedett állapotban, hanem, hogy minden pillanatban, *amelyben a mi lényeges defenzív céljainkat biztosítottuk*, ... minden pillanatban, amelyben ellenségeinknél beáll a belátás, hogy az ő érdekeinkben is van, ... készek vagyunk a békekötésre” (Apponyi Albert 1915 dec. 9.). — Az emberi jogok bővebb kiterjesztését célozza az általános s a nők választói jogának sürgetése, mely nemcsak a polgárok terheiben, de jogaiban is részesíteni akar sokakat. (Természetesen ez minden politikai célzat nélkül van itt említve. Csupán mint elmélet, gyakorlati alkalmazás nélkül. Ez nagy vita tárgya, hogy *most jókor lenne-e megvalósulása?*)

Ott van egy másik intézmény létrehozása, az altruista homestead. — Ismét más jelenség a foglyokkal való bánásmód, természetesen, csak a központiaknál s főképp nálunk, mely kiváltotta az angolból, hogy „a magyar a legnagyobb gentleman”. S mennyi részvételre s jóindulatra mutat a kárpáti falvak felépítése, melyek szebbek lesznek, mint voltak. S a szeretet nemcsak vityillót akar, nemcsak menedékhelyet, hanem egészséges, napsugaras, virágos fészket a népnek, melyben a művészet is szóhoz jut.

Természetesen ezek csak kikezdések, de erősen biztatnak bennünket avval a szebb jövővel, mely bekövetkezik a békekötés után, amely hitbeli, erkölcsi, kulturális, gazdasági fellendülést fog magával hozni.

De az elkedvetlenedett ember szomorúan mosolyog s azt mondja: Mit ér mindez? Mit használ, ha virágba borul kulturája e vad háboru után, mint a vad téli éj után a göngyei erdő, ha Káin testvérünk megint felemeli botját s ütésével elriasztja a béke égi vendégét? Épít az ember s néhány évtized múlva ugyancsak ő maga fogja lerombolni, amit alkotott. Most beköti a sebeket, ép úgy, mint a vöröskeresztesek a sebesülteket, de csak azért, hogy minél előbb küldhessék őket a harcra, új sebeket szerezni, vagy meghalni. Ujra rázudul majd a háboru a népekre, mely tán a mostaninál is rettenetesebb lesz — a technika csodáival felfegyverkezve.

Igaz, evvel számolni kell. „Nem mutatja-e az a körülmény, hogy ilyen világháboru lehetséges, sőt szinte kikerülhetetlen, az „irracionalis”, az érthetetlen elemnek szerepét a világtörténelemben? Az emberiség, ugy látszik, nem arra következtetésre jut, hogy a háboru szegény, hanem „kiszámíthatatlan eshetőség, melyben az erő dönt.” A világ olyan marad alapjában, amilyen volt. De azért a jobbért való küzdelemlől le nem mondunk, mert ez a küzdés a rossz ellen adja meg az emberi élet érdekességét, értékét és célját. Belénk van oltva a jobb utáni vágy s erő, törni a rosszat. S az emberi lélek csak ebben a küzdelemben nő nagygyá, ebben a szenvedésben tisztulva lesz méltóvá az örök békére, melynek amott tul van a hazája. S épen, mert itt nem pihenhet meg

végleg, idegenül érzi magát, rájön, hogy ez nem az ő világa s haza vágyik.

S e nagy küzdelemben bemenekül a lélek várába s ott készít magának békés birodalmat. Önmagában kialakítja a harmónikus világot. E harmónia pedig abban áll, hogy elsősorban „eltelik az Ur ismeretével” s dicsőséget ad az Istennek. Másodsor eltetik a saját ismeretével s megismeri, hogy testből és lélekből áll. A földön jár, tehát megbecsüli, értékeli a földi életet is, de tudja, hogy szellemi világot hord magában s Isten fiának lenni a hivatása. Zene lesz az ilyen lélekben, „melyből kicsendül nemcsak angyali ének, hanem a testből, vérből, lélekből álló ember harmóniája”. Harmadsor embertársaiban is ugyanazt látja s tiszteli, mint önmagában s nem azon lesz, hogy elnyomja a másik értékeit s megfossza a kifejlődés, érvényesülés lehetőségét, hanem előmozdítja növekedését. A társadalmat mi alkotjuk s nagyrészt mi csináljuk a jövőt. Az egyének átalakulása jobb emberré az egyetlen út a jobb társadalom átalakulásához. Míg el nem telik a föld az Ur ismeretével s adventi vágy nem veri a tisztulás után, addig nem is lesz karácsonya.

Ez a belső átalakulásunk lesz az a „jóakaratu”, melynek nyomán felcsendül az angyalok ajkán a kedves üzenet: „békekesség az embernek”. Vagy tán a szférák zenéje lesz az már?!

Árvák.

Városvégen, soron kívül,
Rokkant hajlékocská,
Rajta lyukas, rongyos tető,
Ajtó, ablak ócska;
Benne két kis árva
Éheznek átfázva.

„Jó anyácskánk, azt ígérted:
Lesz kenyérünk holnap...
Addig várunk... addig fázunk...
Nincsen messze? mondd csak!”
„Még egy éj van hátra!”
S tőr a két kis árva.

Kilincstől kilincsig árvák árva anyja,
Nincsen, aki esdő szavát meghallgatja.
Könnyező szemében a jégcsap nem oly hideg,
Mint meleg szobában a megfagyott szivek.
Megyen tovább-tovább, ehvel küzdve fázva;
Már minden kilincset könyörgve megráza;
Zokog és főlóhajt fájo keservében:
„Kenyér nincs szerettim! meleg szobánk [lészen.

Amíg él anyátok,
Gondja lesz reátok...

Süvölt a szél, zúg az erdő,
Török, hull az ága...
Jeges törzshöz dölten pihen,
Az árvák dajkája,
Az ág után karjait kitarja.
Édes mosoly fagy ajkára,
Melyet öröm fakaszt rája,
Boldog, igen boldog:
Szeretteit látja,
Vigan kenyereznek
Jó meleg szobába'

Nem éheznek-fázhatnak...
Alszik a két árva,
A szerető dajkát
Fönn, az égből látva...

Zúg a harang, bong a harang
Öröm s bánat hangján,
Ünnepre és halottakra
Nagykarácsony napján.

D. Gy.

Időszerű jegyzetek.

Nők a hadiszolgálatban. No ne bízzák el magukat a hölgyek, nem frontszolgálatról van szó, hanem oly foglalkozás betöltéséről, amit a harcban vonult férfiak helyett a hölgyek ügyesen betöltenek. Ezzel nem azt állítjuk, hogy a hölgyek nem tudnának szintén hősök lenni, mint a férfiak. A történelem beigazolta, hogy ebben is tudják a férfiakat helyettesíteni. Hiszen ott van a hős egrí nők története!

Bármennyire hihetetlenül hangzik is, az osztrák hadvezetőség a német példa után a legkomolyabban foglalkozik annak a tervnek keresztülvitelével, hogy a nőket az eddigénél sokkal nagyobb arányban igénybe fogja venni a hadsereg működését támogató ipari és egyéb hadiszolgálati célokra. A hadseregnek igen sok előny származhatna ebből. Elsősorban a hadsereg számára dolgozó gyárak a női munkások besorozása folytán sokkal többet tudnak produkálni, mint eddig. Számos hadseregszükségletet jobban és gyorsabban fedezhetünk. Ezen kívül a nők hadiszolgálati alkalmasságát sok frontszolgálatra alkalmas és katonailag kiképzett férfitől szabadítva fel. Elvégre a front minden fegyverképes férfi helye. Hogy azonban nemcsak az egyszerű munkást válthatja fel a munkásszony, hanem számos ipari tisztviselőt tudnának az intelligens asszonyok helyettesíteni, az magától értetődik. Ezzel a hadsereg sok szolgálatképes tisztet nyerne. Ez áll nemcsak az iparra, hanem más foglalkozásra is, amelyekben ma számos harc képes fiatal ember van asztalhoz szegezve, jóllehet a háború alatt az ő teendőiket egy tanult leány is elvégezheti. Az asszonyok használhatósága a praktikus életben — egyike a háború legértékesebb felismerésének. Ahová nőket helyeztek, ott meg is feleltek. Tehát az asszonyok mozgósítása előtt állunk s ez nemcsak a jelenre, hanem bizonyára jövőre is óriási kihatással lesz. Mind olyan terv ez, amely a monarchia harcra való alkalmasságára új erőt jelent és siettetni fogja a háború mielőbbi diadalmos befejezését. Végül megnyugtatóan megjegyezzük, hogy az „alkalmasság” csak egyszerű szemle útján történik.

Ha majd vége lesz a háborúnak, más világ lesz. Ez lesz az első, ami bekövetkezik. A változás ezerféle irányban is jelentkezni fog. Sok szegényből gazdag és megfordítva, sok gőgösből alázatos, sok szerényből hencseregő stb. lesz. Legfőképpen azonban egy dologban szeretnénk a változást, ha a magyarság megsokasodnék számban, meggyarapodnék erőben és megizmosodnék jellemében, tekintélyben és hatalomban. Bizony eddig édes-keveset tudott a világ a magyarról. Álljon itt egy példa. A múlt héten elfogtak Alsó-lendván egy orosz hadnagyot. Intelligens családból származik, maga is intelligens ember, Kievdoban egy nagy hivatalban ellenőr. A muszka hadnagy a vele folytatott beszélgetés közben sohasem említette Magyarországot, de

annál többet Ausztriát. Végre a járási őrmester elébe teríti Magyarországot nagy térképét és megkérdezi tőle, tudja-e, hogy milyen országot ábrázol az. Azt mondja: tudom, Ausztria. Mutatják neki, hogy hol folyik a Duna, Tisza, hol van Budapest; ez nem Ausztria. Hát milyen országban van most? — kérdezik tőle, — Ausztriában — feleli. — Hát ezért kell nekünk megtanulnunk, hogy hol van Yukatan-félsziget, Uruguay, Paraguay minden apró részét, míg Kievdobban Magyarországról tudomást sem vesznek!

Szeretnők, ha a háború után neve, híre, dicsősége lenne a magyarnak . . .

A hiénák ellen. A háború, mint valami elszabadult ördögcsók, gázol bele mindenbe, ami nekünk kedves, üdvös, megszokott volt. Ez az ördög-motolla fölkaparta az emberi szenvedélyek mélységes vizét s a csöndes vizek mélyéből felszínre kerültek a piszkos hullámok, melyek eddig nehezebb fajsúlyuknál fogva a vizek mélyén szunnyadoztak és jöttek a posztó-és bakancs-panamák és panaminók. Az emberi szenvedélyek piszkos hullámaiból kiemelkedett a lelketlenség, az önzés, a kapzsi vágy, a kizsákmányolás undok szörnye, amely ujabban másfelé fordítja undok tekintetét, — az itthonmaradottak megkínzása felé. Halljuk, hogy élelmes ügyvédök biztatják a hadbavonultak itthonmaradt hozzátartozóit, hogy pár holdas földjüket, kis házukat elkötyavetyeljék, hogy ők azokat olcsó pénzen összevásárolják és jó haszonnal tovább adják. A belügyminiszter fölismerte a veszélyt, rávilágított a sötétben halászó bűnös igyekezetre.

Bent a szerb földön.

Jagodina, 1915. december hó.

Reggel 6-tól este 6-ig tartó erőltetett masirozás után, a legigazibb elképzelhetetlen, állatoktól döglesztő, embereket kidűítő szerbiai sárban és állandóan szakadó esőben értünk a Morava partjához. Előttünk a felrobbantott hid és másnap reggelig kellett talpon lesve várunk, míg a 26 embert befogadó komp át tudta vinni a zászálóját.

Agyoncsigázva értünk be Jagodinára, hogy végre annyi sok nap után fedél alatt pihenhessünk pár órát. Századunk egy mulató helyiségbe került be. A legénység a nézőtérre, az altisztek a színpadon, mi magunk pedig a művésznők szobáiba, öltözőkbe és szeparékba lettünk elszállásolva.

Micsoda felséges érzés! Levetkőzve, hálóingben, meleg szobában és hozzá ágyban aludni! És felébredve — mikor az ember álmában mindig az aknákkal teli Dunán ment át Belgrádba, onnan meg a német sírok és temetetlen szerb katonák tömege közt az Avala alá, majd más irányt véve, be Kladovo várába, hol a bolgár csapatokkal találkoztunk — hallani a kezdetben hihetetlen hírt, hogy megszüntünk tartalékcsoport lenni. Más megbízást kaptunk. Megszálló és vasutbiztosító különítmény lettünk.

Azóta itt vagyunk. A város fekvése határozottan kellemes. Maga a város baikáni jellegű, de azért csinos. Modern, minden kényelemmel ellátott úri lakások és épületek között a cserepektől lenyomott sajátos szerb viskók meg káfanák tömege. És az egész kiköveve. De bár ne volna! Mert európai láb ezeket nem bírja ki. Külön bakkancsot csináltattam

jó vastag dupla talppal, erősen kiverve szegekkel, úgy, hogy viselése valóságos athletikai művelet és két hét múlva már nem volt talp a bakkancsomon. Probléma ma is előttem, hogy azok a csunya szerbek miként tudnak rongyokba polyált lábaikkal bocsorban járkálni?

Van aztán egy nagyon szép tiszta oroszos stílusú szerb temploma, amelynek tornyán a magyar lobogó leng. Öt kupolával, külön álló toronnyal, állandó tárgyat képezve a német fotografáló masináknak. De minek nevezze aztán ezt az ember? Az egész templom a teiejétől az aljáig, az utolsó kövig, meg sarokig, kívül úgy mint belül teljesen mása a pancsovai szerb templomnak. Következtetni, tanulságokat levonni, na meg tapasztalatokat leszögezni nem akarok, de most már értem, hogy a szerb ágyuk mért kerültek el állandóan úgy Pancsova bombázásokkor, mint az offenzíva megkezdésekor, éppen a pancsovai szerb templomot, holott tudták, hogy ott van a legfontosabb tüzérési megfigyelő helyünk és látták amint a fényzőrök állandóan működött a tornyából.

Eleinte nagyon kivetkőzött ez a templom hivatásából. Ebbe voltak bezsufolva az összefogdosott és fogolyként továbbított gyanús alakok százai, ha meg hébe-hóba megürült, a német katonák lovai. Most, hogy valamivel szabadabb a levegő és nem vonul már annyi csapat keresztül, alapos tisztogatás után a templomot is visszaadták hivatásának. Minden vasárnap előbb a német lutheránus, később meg a magyar katolikus pap tart benne isteni tiszteletet.

Leírom a most vasárnapi katolikus misét, mert volt benne valami megható és valami hangulatos. Szabó Jenő egy derék kecskeméti fiú a páter, ki nemcsak pap, de tanácsadója is a legénységnek valláskülönbség nélkül. A maróden házban meg a mezőtúri kántor, Illés Gyula szanitéckedik. Ezek ketten összeállottak és kerítettek valahonnan egy harmoniumot is. Mire a lutheránus poroszok kimentek, bejöttünk mi a bajorokkal — Vorsicht! Bayerische Löwen! — És megkezdődött a mise. Az oltár nem bent az ikonosztázban, hanem előtte volt felállítva. Hogy a háború okozta-e nem tudom, de a fő kupola ablakai be vannak törve és mivel az nap gyönyörűen szép lassan, mint ahogy az ember a moziban is látja, elkezdett havazni, a bevert ablakokon át beesett a hó, csendesen haldogálva, csilllogva, szállingózva, a jó öreg magyar népfelkelők és ifjú bajor harcosok ájtatosságban elmerült fejére.

És egyszerre rég nem hallott, édesen bus melódia üti meg fülünket. A kántor belekezd a mi szép magyar Mária énekünkbe és mire az emberek felocsudnak, már egy ihlettől áthatott sokaság éneklő a refraint:

„Magyarországról, romlott hazánkról!
Ne feledkezzél meg szegény magyarokról!”

A magyarok nézik és nem értik, de a szemekben nekik is könny csillog.

Hantke Emil.

(Folytatása következik.)

:: Kiadó ::

a főutcán egy csinosan
butorozott, villanyvilágítással
berendezett, külön bejáratu

utcai szoba.

::: Cim a kiadóhivatalban. :::

Kiadó két jegverem

az Iskola-utcában.

Értekezni lehet a tulajdonossal:
Frisch Jenő, Wien III. Gertnergasse 2.

HIREK.

Mélyen tisztelt olvasóinknak és munkatársainknak kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk!

Id. gróf Esterházy Pál, v. b. t. t., ismét ezer koronát adott a Vörös-Kereszt tapolcai fiókja céljaira. A nagylelkű főúr az ezer koronás adományával valóságos patrónusa lett az Erzsébet-kórháznak. A vidék minden lakosa nagylelkűen támogatja a Vörös-Keresztet, s e pártolásban előjár Szigliget ura, kinek nevét áldják a harcosok százai, kik e kórházban találtak gyógyulást, egészséget, — életet.

Megyebizottsági tag választás. Marton Rezső elhalálásával megüresedett megyei képviselői tisztséget a folyó hó 30-án tartandó gyűlésen töltik be. Tapolca közönségének figyelmét erre azzal hívjuk fel, hogy a tisztségre oly egyént válasszon, aki rátermettségével, képességével e fontos bizalmi állást a község és közügy érdeke szempontjából oly lelkesen töltse be, mint azt az elhunyt tette.

Jóváhagyott községi határozatok. Zala vármegye törvényhatósága, múlt héten tartott gyűlésén Tapolca nagyközségnek a községi hivatalnokok és alkalmazottak részére drágasági pótlék megszavazása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatát, jóváhagyta.

Zala vármegye közigazgatási bizottság tagjaivá a legutóbb tartott megyegyűlésen Hajós Ferenc, Hertelendy Ferenc, Legáth Kálmán, Takács Jenő és Trsztyánszky Ödön újból megválasztották.

A zalaezerségi esküdtbíróóság tagjairól Tapolczáról az 1916-ik évre a következők sorsoltattak ki: Altstádtér Samu, Barabás Antal, Barna Emil, Beke János, Bencsik János, Benedek Ede, Bertalan Ferenc, Birkás Gáspár, Bogyó Lajos, Borda Antal, Bóday Sándor, Brunner Elek, Buda József, Csuba István, Dienes Kálmán, Faragó Leó, Farkas István, Felisch Antal, Forgács Izsó, Fuchs Zsigmond, Fürst Simon, Gadácsi Károly, Gaál Miksa, Gergely Ödön, Gerő Adolf, Halák Kálmán, Handlery Gusztáv, Hárich Gyula, Hegyi József, Keszler Aladár, Király Vilmos, Kovács Károly, Körmendi Gergely, Kulcsár Ödön, Löbl Béla, Mandl Sándor, Marton Gyula, ifj. Mayer István, Merkly Antal, Nagy Lajos, Németh János, Németh Vilmos, Pirity József, Popper Gyula, Redl Gusztáv, Sárdi Mihály, Sári György, Sramm Ignác, Schwarcz Benő, Schwarcz Zsigmond, Soós Lajos, Steiner Miksa, Szigrin Lajos, Trapli József, Tus Antal, Valday Sándor, Városy Vendel, Vizi Pál, Weiner Adolf, Weisz József, Wolf Gyula, dr. Zalai Simon és Zsófiás Ferenc. A tapolczai járásból: *Diszéből* Békeffy István, Dobrovics Miklós, Benedek József. *Gyulakesziből*: Forster Elek, Kiss Károly, Novák Lajos. *Badacsonytomajról*: Badits Ferenc, Csizszkó János, Elter Lajos, Fack Elemér, Fischer Jenő, Tóth József dombi, Mórocz József. *Monostorapátiból*: Balogh Gyula. *Zalahalápról*: Rónay Pál, Vasáros János. *Nemesgulácsról*: Csigó Ferenc, Náray József. *Lesenczeiútvándról*; ifj. Bálint István, Ertl József, Kondor József, Orbán Pál, Molnár István. *Nemestördemiczről*: Cságoly Pál, Rauch János. *Rendesről*: Gelencsér Péter. *Balatonedericsről*: Svastits Cyula.

Tapolca és vidéke hadiadót fizetői. Hadiadót fizetnek Tapolczáról: Berger Manó, Berger Vilmos, Lustig Ferenc, Lessner Samu, Marton Gyula, Takács Jenő, Pollák Adolf, Frisch Jenő, Glazer Sándor, és Lessner József. A vidékről: Forster Elek Gyulakeszi, özv. Weltner Adolfiné Nemesgulács, Hertelendy Ferenc, gróf Deym János Lesencetomaj, néh. Schwastich S. örökösei Balatonederics, gróf Esterházy Pál Szigliget.

Szőlőkultúránk és a gálic. Nemcsak a mi vidékünk, de az ország többi szőlőmivelő és bortermelő vidékének existenciája függ attól, hogy a jövő évre kellő mennyiségű védekezőanyag álljon rendelkezésre. Mint halljuk, a földművelésügyi kormány

állandó ügye a szükséges gálicnak a kellő időre leendő előállítására. Szerzett értesülésünk szerint valószínűleg sikerülni fog gálicot szerezni; azt, hogy mily áron és mennyit, de ha lesz, az bizonyára nem lesz uszorás áru. Az előállítás már megkezdődött. Bizonyára könnyebben lélekzenek fel a gazdák, ha reményét látják, hogy szőlőiket megmenthetik. Elsőrendű tényező, hogy gálic legyen, mert kiszámíthatatlan volna a kár úgy egyesek, mint nemzeti közvagyon szempontjából, ha szőlőinket nem tudnánk megmenteni.

Zala vármegye a feldult tűzhelyekért. Zala vármegye törvényhatósága a háború folyamán feldult tűzhelyek újraépítési céljaira egyszázalékos pótdadót szavazott meg.

A fölmentettek egy részét most a hadvezetőség behívja. Ez az intézkedés az idősebb népfölkelők felmentésével a fiatalabb fölmentettek behívását vonja maga után.

Karácsonyi álom.

Bűbajos, fehér hópolyhek
Hullnak, mint az álom,
Gyöngék, mint a csalogánycsók
Az almavirágon,
Hullanak a csatátérre,
Mint tört angyalszárnyak,
Magyar katonák szívébe
Belemuzsikálnak:
Züm-züm, züm züm, aranydió,
Züm-züm piros alma,
Karácsonynak drága, édes
Éjszakája van ma.

Magyar katonák szemére
Leborul az álom,
Harangoznak éjfél tájban
Messze, nagyon távol —
Árva, kis, magyar falvakban
Sínak a harangok;
Páztormisére kongatják
Hófehér galambok:
Giling-galang, giling-galang,
Nagysietve menve,
A pástorok megérkeztek
Mind-mind Betlehembe.

S hull a hó, mint fehér szegfű
A hideg avarra
S ölelésre kitarul a
Katonák két karja —
Ott a néma csatateren
Lázás, mély álomban,
Karácsonynak éjszakáján
Mindenki otthon van.

H. T.

Harctéri üdvözlések. Most már a második karácsonyt töltik katonáink a harctéren, ahonnan sokan küldtek üdvözlést a karácsonyi ünnepek alkalmából, ama kéréssel, hogy tolmácsoljuk harcterről jövő jó kívánásaikat Tapolca és vidéke közönségének. Óhajuknak készségesen teszünk eleget, ama kívánságunkkal, hogy adjon nekik a további kitartó küzdelemre erőt, ami erős bizodalunk és ama lelkesítő tudat, hogy az eddig elért sikerekben nekik oroszláni rész jutott, amiért örök időkre a haza hőseivé avatta dicsőséges harcunk. Szívünk minden a harctéren levő katonát szeretetébe, tiszteletébe zár, de a szeretet meleg sugara mégis közelebb éri azokat, akik egy szűkebb hazának, Tapolca és vidékének szülöttei, lakói. A karácsony szent estéjén hozzatok száll gondolatunk, üdvözlötünk, amely a szeretet ünnepén, a véres küzdelmek között, hatványozza tiszteletünket, szeretetünket irántatok.

Az ipartestületek az élelmiszeruzsorások ellen. Az ipartestületek országos szövetsége a drágaság kérdésében körlevéllel fordult az ország összes ipartestületeihez. A körlevél kemény szavakkal itéli el azok eljárását, akik az élelmiszerek indokolatlan megdrágításával fokozták a nyomoruságot s ezek szigorú megbüntetését követelik. Hisszük, hogy a mi ipartestületünk is csatlakozni fog az országos mozgalomhoz.

Nyilvános köszönetek. A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja céljaira újabban adakozni szivesek voltak: *Scheller Zsigmondné* urnő Monostorapátiból 150 koronát; *dr. Darányi Ignác* ur, v. b. t. t., kerületünk országgyűlési képviselője 100 koronát; *dr. Fischer Gyuláné* urnő 10 koronát; *Szezemsky Gyuláné* urnő Monostorapátiból 1 zsák lisztet; *herceg Esterházy Miklós* ur bort; *özv. Flieg Józsefné* urnő 10 koronát; *Domaniczky Sándor* ur 10 koronát; *Beucze Ferenc* ur Badacsonytomajról 10 koronát; *Varga Lajosné* urnő Nyirádról 2 koronát; újv. gratuláció megváltása címén *Szezemsky Gyula* ur Monostorapátiból 10 koronát; *Fehér Sándor* ur Köveskálról 10 koronát; *Mérey Dénes* ur Köveskálról 5 koronát. A jószívű adakozók kegyességükért fogadják ezuton halás köszönetünket.

Az Einökség.

Jótekonyság. *Domaniczky Sándor* 10—10 koronát küldött be hozzánk a rokkant katonák és a katonák özvegyei és árvái javára. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Helyreigazítás. Most utólag említjük meg, hogy a Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja javára Gyulakesziben eszközölt szép eredményű gyűjtés vezetője *Csupor Gizella* tanítónő volt.

A vincellérszkolai sebesültek karácsony-fájára *Preszler Margit* urleány gyűjtőívén adakozni kegyesek voltak: *Dr. Szűcs Arnold* ur 10, *Kardos Mórné* urnő 5, *Kardos Lajos* ur Belgrádból 5, *Szollár Ilonka* urleány, *Hajós Mariska* urleány, *Steiner Miksáné* urnő 2:50—2:50, *Glazer Sándor* ur, *Preszler Margit* urleány, *Kardos Ödön* urnő 2—2, *Hochstádtér József* ur, *Bricht Jenőné* urnő, *Pajtás Henrik* ur, *N. N., N. N., N. N.,* *Sebestyén Jenő* ur 1—1 koronát; *Redl Berta* urleány pedig 100 cigarettát. — *Hoffmann Ilonka* urleány gyűjtőívén adakozni kegyesek voltak: *Kulcsár Ödön* ur 3, *Halász Samu* ur, *Hoffmann Mór* ur, *özv. Baschné* urnő 1—1 koronát, *Babos Julia* urnő, *Mayer Gábor* ur 40—40, *Hoffmann Irénke* urleány 20 fillért. A jószívű adakozók fogadják halás köszönetünket. *A kórház vezetősége.*

A gyapju értékesítése. A háború folyamán egyik legkeresettebb cikk a gyapju. A miniszteriumban lefolyt tanácskozás a gyapjuértékesítő központ mellett döntött.

Beköszöntött a tél. A múlt vasárnap éjjel esővel és hűvös északi széllel, hétfő reggelre pedig valóságos hóviharral, majd erős fagygyal köszöntött be teljes szigorával a tél. Ez alkalommal a járdák tisztogatását a háztulajdonosok figyelmébe ajánljuk.

Milyen lesz a jövő esztendő? A jövő 1916. év szombati nappal kezdődik és vasárnapon végződik. Lesz benne 3 nap- és 2 holdfogyatkozás. A farsang 61 napig tart, január 7-től március 7-ig. Husvét ünnepe április 23-ára, pünkösd pedig június 11-ére esik. Az ünnepek közül csak Szent István király ünnepe esik vasárnapra. Karácsonykor hármas ünnep lesz és így Karácsony és István vértanu ünnepe hétfőn és kedden lesz. Az 1916. év különben szőkösztendő.

A színészek e héten befejezték az előadásait. Az első hetekben nagyobb pártolásban részesültek, mint az utolsó héten. A Lyon Lea előadásával, melyet a társulat új férfi erői tettek nivóssá, vettek bucsut tőlünk.

Minden kukorica készletet be kell jelenteni. Szigoru rendelet jelent meg, ami arról szól, hogy a földművelési miniszter felhívására az összes kukorica készleteket be kell jelenteni a főjegyzői hivatalban. Nem képeznek ez alól kivételt tehát a magánháztartások legkisebb készletei sem, tekintet nélkül arra, hogy saját termésű készletei vannak-e valakinek, vagy sem. A bejelentések terminusa karácsony másnapja, vagyis december 26. A bejelentések előszóval vagy írásban eszközölhetők. Nagyon hangsúlyozottan figyelmeztetjük e város minden egyes lakóját, hogy a legkisebb háztartási kukorica készletek bejelentését se mulassa el, mert a készletek után nyomozni is fognak és a mulasztók ellen igen szigorúan járnak el. A büntetés 2 hónapig terjedhető elzárás és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Ujborvásárlás a földművelésügyi miniszter eddig csak öb ügyminiszterrel újabb eredményeképen a térium legközelebb sárlását is, még ped löktől. Az erre vonat legközelebb fogja a ságra hozni. Akikne között még van elad lesz azt a földmivel megvétel céljából fe vásárlására, összegy miniszterium azokon közpincék léteznek, dekozik venni.

A vitézségi érem Utóbbi időben többbe esett vagy hósi halá érme után járó pót természetű kérvény mert ha a kitüntetet díj megszűnik s a sem jár a vitézségi

Séta

Igen, fiacskám, h
Egész világra lán
Pályáján megriac
É vértől ázott fő
Csatákban hány
És otthon menny
Még sokasodnak
S az özvegyassz

Igen, fiacskám, h
Nagy vérhulláso
S a küzdő népe
Az első most is
Mohácsnál nem
És sose folyt me
A lélek iszonyat
És gondolkodni

Igen, fiacskám, h
Győzünk-e? ...
Magyarságunkna
Csak nem hiába
Óh, ha van lster
És, ugy-e, kell,
Nézd, nyitva áll
Menjünk be, gy

Itt a tél. Ilyenkor betegedés napirendé deke tehát, hogy nagyobb gondot fo tartásának egyik leg és a fertőtlenítés. H niteni, azt még sc gyorsan megtanulha mentve kerik Dr. K vegyszeti gyártól a nites" című könyv orvos irt.

Vers a háborub lakos m. kir. 5. lo száradának 2 szaka az alábbi versét:

Ha kimegyek a táb feltekintek a csillag onnét nézem merre gondolkodom, hogy el-el nézem ott a fé megismerem mely a küldök véle izenetet hogy a párom ne b mert az élet itten n mint azt otthol oly Néha-néha szól a vízi, hordja szórja ez a csomag aztán halált szór, meghal nagy dicsőség:

Ó maga írja: ug talán megfelel egy nyének, ki nem fog igaza is van.

Ujborvásárlás a hadsereg részére. A földmivelésügyi miniszterium a hadsereg részére eddig csak óbort vásárolt, de a hadügyminiszterrel újabb folytatott tárgyalások eredményeképpen a földmivelésügyi miniszterium legközelebb megkezdí idei borok vásárlását is, még pedig közvetlenül a termelőkötől. Az erre vonatkozó részletes feltételeket legközelebb fogja a miniszterium nyilvánosságra hozni. Akiknek tehát a szőlősgazdák között még van eladatlan bora, annak módja lesz azt a földmivelésügyi miniszteriumnak megvétel céljából felajánlani. A borok bevásárlására, összegyűjtésére és kezelésére a miniszterium azokon a vidékeken, ahol állami közpincék léteznek, ezeket is igénybe szándékozik venni.

A vitézségi érem után járó pótdíjak. Utóbbi időben többen kérték a hadifogságba esett vagy hősi halált halt katonák vitézségi érme után járó pótdíj kifizetését. Az ilyen természetű kérvényeket mind elutasították, mert ha a kiüntetett katona meghal, a pótdíj megszűnik s a hadifogság ideje alatt sem jár a vitézségi érem után pótdíj.

Séta közben.

Igen, fiacskám, háború van,
Egész világra lángoló;
Pályáján megriadva perdül
E vértől ázott földgolyó;
Csatákban hány szív omlik össze!
És otthon mennyi gyász zokog!
Magsokasodnak most az árvák
S az özvegyasszonyok...

Igen, fiacskám, háboru van,
Nagy vérhullámos zivatar
S a küzdő népek bús sorában
Az első most is a magyar!
Mohácsnál nem volt több a kockán
És sose folyt még ennyi vér, —
A lélek iszonyatra dermed
És gondolkodni — fél...

Igen, fiacskám, háború van;
Győzünk-e? ... Istent hinni kell!
Magyarságunknak színe-lángja
Csak nem hiába vérzik el?
Óh, ha van Isten fönt az égben —
És, ugy-e, kell, hogy Ő legyen? —
Nézd, nyitva áll a templomajtó, —
Menjünk be, gyermekek...

S. S.

Itt a tél. Ilyenkor a meghülés és megbetegedés napirenden van. Mindenkinek érdeke tehát, hogy az egészségére a legnagyobb gondot fordítsa. Az egészség fenntartásának egyik legjobb eszköze a tisztaság és a fertőtlenítés. Hogy miként kell fertőtleníteni, azt még sokan nem tudják, pedig gyorsan megtanulhatnak, ha ingyen és bérmentve kéri Dr. Keleti és Murányi újpesti vegyészeti gyártól az „Egészség és fertőtlenítés” című könyvet, melyet egy neves orvos írt.

Vers a háboruból. Spitzer Ignác díszeli lakos m. kir. 5. lovas lövészadosztály, 3. századának 2 szakaszából küldte be hozzánk az alábbi versét:

Ha kimegyek a tábori őrségre,
feltekintek a csillagos egekre
onnét nézem merre van az én hazám,
gondolkodom, hogy a párom mit csinál,
el-el nézem ott a fénylő csillagot
megismerem mely a hazám felett ragyogott
küldök vele üzenetet de sokat,
hogy a párom ne busuljon oly sokat,
mert az élet itten nem oly veszélyes
mint azt otthol olyan sokan regélték.
Néha-néha szól az ágyu nagyokat,
viszi, hordja szórja a csomagokat,
ez a csomag aztán esetleg ha,
halált szór, meghalni a hazáért
nagy dicsőség:

Ő maga írja: ugyan nem a legjobb, de talán megfelel egy magyar huszár költeménynek, ki nem foglalkozott versírással. És igaz is van.

Kórházai karácsonyfa ünnepéről jövő számunkban referálunk.

Hazajöhetnek a sebesült magyar katonák. A harctéren megsebesült magyar katonák egy részét osztrák kórházakban ápolják. A honvédelmi miniszterium most több konkrét esetről kifolyólag úgy határozott, hogy ezeket a katonákat, már amennyire állapotuk megengedi, Magyarországra szállítja, hogy közelebb legyenek hozzátartozóikhoz. A tüdő és általában belső beteg katonák számára a rokkantügyi hivatal legközelebb két szanatóriumot nyit meg, az egyiket Rózsahegyén, a másikat Besztercebányán. A tüdőbeteg katonák ezentul ide kerülnek.

Expresszleveleket Budapestre küldeni 1916. január 15-ig a m. kir. posta beszüntette, mert Budapesten nem áll kellő mennyiségű személyzet a kihordásra.

Hadiévek és a nyugdíj. A hivatalos lap a király hadi és hajóhadparancsát közli, mely a hadiéveknek a nyugdíjazáskor való beszámításáról rendelkezik. A hadiév kezdő időpontja 1914. július 25-ike. A hadiévek hozzászámításából ki vannak rekesztve mindazok a hadifogságba jutottak, akik nem igazoltnak tekintendők. A királyi rendelkezéssel egyidejűleg megjelent a kormány rendelete is a hadiév számításával. E rendelet szerint egy-egy hadiévhez van joga annak aki egy-egy naptári évben három hónapon át tényleges szolgálatot teljesített, vagy szolgálati időre való tekintet nélkül ha: cban résztvett vagy megsebesült.

Egyéves önkéntesekből hivatásos tisztek. A hivatalos lap legutóbbi számában két pályázati hirdmény jelent meg, amely módot nyújt az 1914. és 1915. évben besorozott 19 és 17 éves ifjaknak, hogy hivatásos tisztekké képeztesse ki. E célból az egyik hirdmény szerint a Ludovika Akadémián, a másik szerint a cs. és kir. katonai akadémiákban „akadémiai tanfolyamot” fognak létesíteni. A feltétel, amelyek mellett a pályázat, illetve felvétel történik úgy a Ludovika Akadémián, mint a közös hadseregbeli tisztképző intézetekben csaknem teljesen azonosak.

Nyilvános köszönetek.

Nagyméltóságú id. gróf Esterházy Pál ur, v. b. t. t., újból 1000 koronát volt kegyes egyesületünk emberbaráti céljaira adni. A nemesszívű főúr ez adományát, mellyel ismét tanujelét adta kórházunk iránti jóakarátának, hálással köszönjük.

Vörös-Kereszt Egyesület
lapolczi főkjának
Elnöksége.

Özv. Szende Istvánné urnő 10 koronát; Szezemsky Gyula ur Monostorapátiból az újévi gratulációk megváltása címén 10 koronát volt szíves hozzánk juttatni, mely adományokat hálással köszönjük.

A kath. Nőegylet Elnöksége.

A tapolczi Erzsébet-kórházban ápolat katonák karácsonyfájára Forster Elek ur 10 koronát; Szezemsky Gyula ur Monostorapátiból 10 koronát; dr. Varjas Gábor ur 10 koronát; Rauch Terus urleány Nemes-tördemiczről 5 koronát volt szíves adni. A kegyes adományokat hálással köszöni

a kórház vezetősége.

:: Kiadó ::

szépen butorozott, két
ablakos, külön bejáratu

utcai szoba.

Cim a kiadóhivatalban.

KÖZSÉGHAZABÓL.

Hirdetmények.

3708—1915. sz.

A Marton Rezső elhalálozásával megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági hely betöltésére a választást Zalamegye Törvényhatósági Bizottságának 23 724—ni. 1915. sz. véghatározata alapján f. hó 30-ikára d.-e. 9 órai kezdéssel megállapítom és kitűzöm; bővebbet a kifüggesztett hivatalos hirdetmény közöl.

Tapolcza, 1915. évi dec. hó 24-én.

Horváth Jenő

törv.-hat. biz. tag, elnök.

Felhivatnak mindazok, kiknél a foglyok részére bármiféle szerszám lett vásárolva, hogy számláikat még e hó folyamán a község házában felmutassák és érte járó összeget felvegyék. Ugyisint felhivatnak mindazok, akiknek még foglyok után koszt-visszatérítés jár, hogy azt felvenni a jelzett időben el ne mulasszák.

Gyóry János

bíró.

3672—1915. szám.

Dísznózsírért, szalonáért és sertéshusért követelhető legmagasabb árak megállapítása Zalavármegye területén 1915. évi december hó 16-tól 1916. évi január hó 16-ig bezárólag.

Friss sertéshus I. rendű	K 4—
Friss sertéshus II. rendű	3 80
Olvasztott disznózsír	7 30
Háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsír	6 90
Friss nyers szalonna	6 50
Tőgrörtyű préseletlen	3—
Szalonnafélék	7—
Máj	2 40
Tüdő	2—
Kocsonyahus	3—
Bőrke	2 20
Vese és velő	3 20
Füstölt karaj	6 50
Füstölt lapocka	6 50
Füstölt oldalas	6—
Sonka nyersen	7 50
Sonka főzve	9—
Husos kalbász	5 50
Májás kalbász	3 50
Zsemlyés kalbász	3 50
Hajdinas kalbász	5—
Rizskásás kalbász	5—
Füstölt husos kalbász	7—
Kis pár virsli	—20
Nagy pár virsli	—40
Disznósajt	5—
Párisi	6—
Nyári szalámi	7—
Sonkás kalbász	8—
Extrawurst	6—
Krakkói kalbász	7—
Augsburgi kalbász	7—
Hus sajt	7—
Máj sajt	7—

Tapolcza, 1915. évi december hó 18.

Az előljároság.

➡ Egészen új világos ➡
bükkfa-ágy matrac
és rézsodronybetéttel
éjjeli szekrény
eladó. :: Cim a kiadó-
hivatalban.

Szép tüzifa
ölenként, vagonszám; elsőrendű
porosz-szén
kapható
KESZLER JENŐ
szénkereskedőnél
TAPOLCZÁN.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, tifusz, himlő és egyéb ragályos betegségek a háboru után fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítőszer a

Lysoform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 90 fillérért minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteggyógyítására, antiseptikus köztöze-seknél (sebekre és daganatokra), kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM-SZAPPAN

finom, gyenge pipereszappan 1% lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőknek is; szépíti, megpuhítja és illatossá teszi a bőrt. Egy kísérlet s Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni.
Ára 1:20 K.

FODORMENTA-LYSOFORM

erősen antiseptikus hatása szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esefén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.

Eredeti üvege 1 korona 20 fillér.

Az összes lysoform készítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kivánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Újpesten.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főter.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű sertésszir-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak. :-:

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, berlini és szafaládé. :-:

Legolesőbb napi árak!

Hust füstölésre elfogadok,
sem égésért, sem elveszésért
felelősséget nem vállalok.

Az Eöry Miklós-féle erdőn
DOBOSBAN ELADÓ:

Erdői ölenként:
Elsőrendű cserhasábfá 56 K
Cserdorongfa 44 „
2 méteres akác- és tölgyfakaró ezre 90 „

Igen jó minőségű ágfa minden hétfőn kapható.

Levélbeli megkeresések

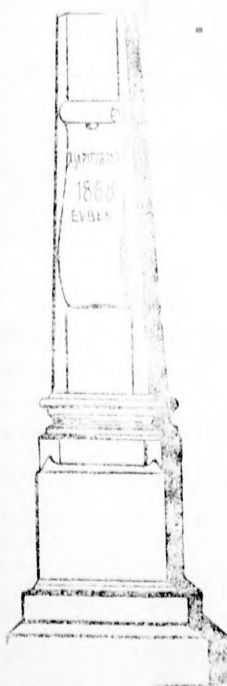
Krausz Emilhez
Kapolcsra intézendők.

3-3

Mindennemű
nádszék és kerti butorfonást
elvállal

WOLFF NÁNDOR kosárfonó

Tapolcza, Kossuth Lajos-utca 29.

KRAUSZ ALBERT FIA

KŐIPARTELEPE

Esterházy-utca 2. szám. PÁPA Jókai-utca 102. szám.

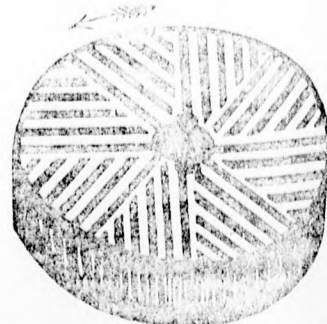
Telefon 95. szám.

Dus választéku sirkő-
raktár bel- és külföldi
:: kőfajtákból. ::

Készít sirboltokat,
épületi munkákat,
keresztelő-medencéket,
urasztalát, kataszteri és határ-
köveket legolesőbb

::: áron. :::

Nagy malomkő-raktár,
legjobb minőségű
francia és tót kövekből.
Gyári raktár malom-
berendezési cikkekből.

Szőlőbirtokosok!

Lisztharmat (Oidium) és fűrt-peronospora (Cholera) ellen 48 óra alatt garantált biztos hatása s minden eddig felülmúló szer

a „Manna“-por.

Kapható: 25 és 50 kg.-os zsákokban, ára kg.-ként 1 K 60 fillér.

Előjegyzés december hó 15-ig 30% előleggel tavaszi szállításra, maradvány utánvételezve.

Viszonteladónak megfelelő engedély! Szállítás a háboru tartama alatt is.

Egyedüli elárusítók

Magyarország-Ausztria részére:

„Manna“-por vezérképviselő

Schwarz Jakab és Hiller Pál szőlőbirtokosok, Tapolcza (Zalamegye).

Megrendeléseket elfogad Breisach Miksa takarékpénztári cégvezető is, Kispesten.

VÉDJÉTEK

a csukaszürke harcost
:: a 25 év óta legjobbnak bizonyult ::

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a „3 fenyővel”

Milliók használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás, görcs, számarköhögés ellen, valamint a fülhülek megelőzésére
:: minden harcosnak. ::

6100 bizonyítvány magánosoktól és orvosoktól a jó eredményről. ::

Étvágygerjesztő, izletes bonbon 20 és 40 filléres csomagokban és 60 filléres dobozokban kapható Glazer Sándor gyógyszerárban.

T
Előfizetési ár: 1 negyedé

Az

Az ezerkilezött. Tegnapról csak egy piros száz milliók n utolsó cseppje vedések nagy v buzakalász a 1 hittük, hogy 19 lesz! Al megáhozój a háboru

Immár napján sz és köször döt, a bo csakugyar lesz-e az ó-év?! N sem tudh munkra.

Hisszük esztendeje kedvvel és az ujeszte delem és jobb élet

A köte tudatával mi munká volt, s a b az uj eszt Lapunk is, amit h tetet, a me forrassza a mi kis

Tapolcz közgazdas keit akarj körülmények ugy a jövőben is.

Ehhez a mindn gáló munkánkhoz támogatását, mert ben kétszeresen su Azokhoz fordulur punk munkájának ismerik e vidék é évi fejlődésében

Kérjük olvasóin az uj évben is a gyenek hozzánk. velünk, minél töb munkásságunk a hathatósabb lesz. még erősebbnek földünk szeretet idején annyira ö

Lapunk

Egy évre . . .
Fél évre . . .
Negyed évre . . .